

STANOWISKO
PAŃSTWOWEJ RADY GOSPODARKI WODNEJ
w sprawie
„Harmonogramu i programu prac związanych ze sporządzeniem III aktualizacji
planów gospodarowania wodami”

Opracowanie Planów Gospodarowania Wodami (PGW) w danym Państwie Unii Europejskiej wynika z zapisów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Przedmiotem niniejszego stanowiska jest ocena dokumentu pod kątem zaproponowanego w nim harmonogramu i programu prac związanych ze sporządzeniem III aPGW. Dokument ten został zaprezentowany i szczegółowo omówiony przez przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej oraz Rady podczas posiedzenia Państwowej Rady Gospodarki Wodnej w dniu 24 listopada 2022 r.

W opinii Państwowej Rady Gospodarki Wodnej można podtrzymać wcześniejsze stanowisko Zespołu doraźnego ds. II aPGW, przyjęte uchwałą Rady z dnia 19 października 2021 r., w którym stwierdzono m. in., że założone działania nie pozwolą na osiągnięcie zakładanych celów i tym samym na spełnienie zobowiązań Polski wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej.

W związku z powyższym Państwowa Rada Gospodarki Wodnej wskazuje na potrzebę uwzględnienia załączonych uwag oraz pilne podjęcie prac nad zmianą zakresu prac i harmonogramu Planów Gospodarowania Wodami. Zdaniem Rady konieczne jest przeformułowanie zakresu PGW, tak aby założenia planowania strategicznego były wykonalne w polskich warunkach, poprzez uwzględnienie zmieniających się potrzeb korzystających z wód, a jednocześnie pozwalały osiągać cele wynikające z RDW.

Rada zauważa, że przedstawiony harmonogram pracy nad IIIaPGW nie zawiera etapu ewaluacji dotychczasowych powodów braku osiągania celów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Obawy Rady budzi utrzymywanie aktualnej struktury dokumentu, a przede wszystkim sposobu wyznaczenia i zagregowania jednolitych części wód powierzchniowych przy często rozbieżnych potrzebach różnych użytkowników wód. Taki zakres dokumentu, oparty na zasadzie koniunkcji rozbieżnych potrzeb i celów powoduje, że uzyskanie celów RDW będzie coraz trudniejsze lub niemożliwe.

Z dotychczasowego doświadczenia wynika, że im więcej jednolitych części wód o rozbieżnych warunkach jest objętych danym przedsięwzięciem lub planem, tym bardziej prawdopodobne jest uzyskanie wyniku „zerowego”, tj. takiego, które wykluczy możliwość osiągnięcia danego celu RDW. Co więcej, efekt braku osiągania celów RDW jest wtedy niezależny od woli i zaangażowania stron,

bo wynika głównie z zasady koniunkcji, czyli iloczynu logicznego, którego wynik zmierza do zera w przypadku nadmiernej liczby czynników koniunkcji. Wtedy wystarcza jeden czynnik niespełniający kryterium, by całość celu nie została spełniona. To oznacza, że w obecnej strukturze JCWP i PGW każda próba powiązania różnych celów, różnych użytkowników wód (co jest zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego) musi się zakończyć wynikiem „zerowym”, tj. brakiem spełnienia celów RDW. Taka sytuacja będzie tym bardziej prawdopodobna, im bardziej rozdrobniona pozostaje struktura JCWP i jest tym bardziej prawdopodobna im bardziej cele poszczególnych JCWP są względem siebie rozbieżne. Ten sam problem będzie dotyczył aktualnie opracowywanego wydzielenia Jednolitych Części Wód Podziemnych.

Bez przeformułowania zaproponowanej struktury PGW przedstawione w harmonogramie działania z rozdziału pt.: *„Identyfikacja i analiza presji w regionach wodnych i na obszarach dorzeczy”* oraz *„Wykazy obszarów chronionych i ustalenie celów środowiskowych”* przewidziane do realizacji głównie w latach 2024 i 2025 zakończą się niechybnie wnioskami o istotnym konflikcie planów z celami Ramowej Dyrektywy Wodnej, lub wyznaczone cele środowiskowe w drodze powyżej opisanej koniunkcji ponownie wykażą brak możliwości realizacji zaplanowanych działań inwestycyjnych i doprowadzą do konfliktów społecznych lub sporu z instytucjami Unii Europejskiej.

W związku z powyższym Rada wskazuje na potrzebę uwzględnienia w opiniowanym harmonogramie pracy nad III aPGW, w części o nazwie *„Charakterystyki”*, działania zaplanowanego w roku 2023 o nazwie: **Wydzielenie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) dla potrzeb cyklu planistycznego 2022-2027.** Działanie to winno być realizowane i finansowane przez cały rok 2023, by w przyszłości uniknąć wydatków z tytułu naliczonych kar za brak uzyskania celów RDW. Prace nad ponownym wydzieleniem JCWP i zmianą struktury PGW należy konsekwentnie włączyć w harmonogram prac nad III aPGW w latach od 2023 do roku 2028.

.....

dr hab. prof. UŚ Damian Absalon

Przewodniczący Państwowej Rady Gospodarki Wodnej